

ΤΡΙΩΡΗ ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

18/09/2016

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ.....

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τον τελευταίο καιρό, και με αύξουσα ένταση, το περιβάλλον της χώρας βρίσκεται στα χείλη όλων. Εκπομπές και αφιερώματα, προτροπές για την προστασία του, καταγγελίες και δάκρυα για την υποβάθμισή του. Ως να μην έφταναν μάλιστα τα δικά μας περιβαλλοντικά δεινά, δηλώνουμε *υπέρμαχοι* της σωτηρίας του πλανήτη.

Δεν αμφισβητείται ότι το ενδιαφέρον αυτό έχει και πολλές θετικές *συνιστώσες*. Μόνον που η προστασία του περιβάλλοντος δεν μπορεί πια να αρκεστεί στα αισθήματα, μήτε στα «*έπεα πτερόεντα*» της πολιτικής και κοινωνικής μας υποκρισίας. Εδώ που φθάσαμε, απαιτούνται πράξεις ασυμβίβαστες, της πολιτείας και δικές μας, ριζική αλλαγή νοοτροπίας και στόχων. Η απόσταση, ανάμεσα στο θεωρητικό ενδιαφέρον και μιας πραγματικότητας που διαρκώς πληγώνει, παραμένει αγεφύρωτη.

Υπάρχει άλλωστε μια σταθερή όσο και ανάλγητη αλλοίωση του ελληνικού περιβάλλοντος, που φαίνεται να χαίρει κάποιας ιδιότυπης ασυλίας. Συντελείται σιωπηλά, ύπουλα, χωρίς πολλές καταγγελίες, χωρίς την πομπώδη αναζήτηση ευθυνών: είναι ο τουριστικός μας εκχυδαϊσμός. Ως επιδημία **απαξιώνει** τη μια μετά την άλλη γωνιά της πατρίδας, εξουθενώνει τοπία και ανθρώπους. Τοπία μοναδικά ενταφιάζονται στο μπετόν και την ασχήμια, παραλίες ολόκληρες παραδίδονται στην **ευτέλεια** και το κέρδος. Η ρύπανση της θάλασσας, αποτέλεσμα της μαζικότητας και της έλλειψης υποδομών, είναι πια ορατή και εκεί που μέχρι χθες έλαμπε το διάφανο νερό και τα μαγικά του χρώματα. Τους καλοκαιρινούς μήνες επικρατεί η ασυδοσία, η ηχητική βουή και ο υπερπληθυσμός.

Όσο για τους «τουρίστες», λίγοι ενδιαφέρονται για την ελληνική ιδιαιτερότητα. Είναι μάζες μετακινούμενες, που ψάχνουν τον πλαστικό ήλιο και τη φτήνια και προσθέτουν το δικό τους άχρωμο βλέμμα στις ήδη άχρωμες τουριστικές περιοχές. Είναι μελαγχολικό να σκεφτεί κανείς ότι ο τουρισμός σήμαινε κάποτε περιήγηση και ανακάλυψη, σεβασμός στη χώρα και αναζήτηση της ψυχής της.

Το πώς φτάσαμε εκεί, έχει τις γνωστές γενικόλογες ερμηνείες: την ανυπαρξία τουριστικής πολιτικής, τη μίζερη και κοντόφθαλμη πολιτική μας ζωή, την ανοχή σε μικρά ή μεγάλα συμφέροντα. Ο κατάλογος είναι περιγραφικός και μπορεί να επεκταθεί κατά βούληση. Δεν αποδίδει, όμως, την πραγματική αιτία του προβλήματος. Αλλού χρειάζεται να **εστιάσουμε** τον προβληματισμό μας.

Δεν απέμεινε περιοχή να μη χτίζεται, μικρό ή μεγάλο κατάλυμα που μα μην προσφέρει τις τουριστικές του υπηρεσίες, πολεοδομική κακοποίηση που να μην εφαρμόστηκε σε

αιγιαλούς, παραδοσιακούς οικισμούς και πόλεις. Υπάρχει μια σιωπηλή ανοχή του Κακού από δημάρχους και κυβερνήσεις, θεσμικά όργανα και πολίτες. Μόνον η ευσυνειδησία κάποιων αρχαιολόγων ή το συμβούλιο της Επικρατείας αποτελούν αδύναμα *αναχώματα*. Ο κυρίαρχος, λοιπόν, παράγοντας που οδήγησε στην τουριστική μας έκπτωση –και τη συνεπακόλουθη υπονόμευση του περιβάλλοντος- είναι η αλόγιστη επιδίωξη του αριθμού σε βάρος της ποιότητας.

Είναι δύσκολο, με τον τρόπο που οδεύει χρόνια τώρα η τουριστική μας ανάπτυξη, να αποφύγει κάποιος ένα **καταλυτικό**, μελαγχολικό συναίσθημα: ότι τον τόπο μας οι Έλληνες δεν τον αγαπούμε. Δε χάνουμε βέβαια την ευκαιρία να υμνούμε τις ομορφιές του, να τονίζουμε τις πολλές του χάρες. Τον τόπο μας, όμως, δεν τον αγαπούμε.

Αρκούμεστε στα «ψεύτικα τα λόγια, τα μεγάλα», ενώ η πραγματικότητα διαψεύδει και πληγώνει. Τον τόπο μας, εμείς οι Έλληνες, τον θεωρούμε στρέμματα προς εκμετάλλευση, δάση προς οικοπεδοποίηση, ακρογιαλιές προς ίδιο όφελος.

Οι αιτίες για την εθνική αυτή στάση είναι δύσκολο να εντοπισθούν. **Ουσιώδης** όμως πρέπει να είναι ο ρόλος μιας παιδείας, που δυστυχώς καλλιεργεί την υποκρισία και τη σύγχυση των αξιών. «Ο τουρισμός είναι η ίδια η Ελλάδα. Και η Ελλάδα είναι υπόθεση όλων μας», θα δηλώσει σε κάποια κοσμικά εγκαίνια ο υπουργός Τουριστικής Ανάπτυξης. Παρασυρμένος από τον οίστρο του, δεν κατάλαβε ότι είχε επισημάνει μια πικρή, ταπεινωτική αλήθεια: ότι ο τουρισμός –αυτή η άχρωμη οντότητα, που δεν έχει ενσυνείδητο προορισμό- είναι πράγματι η ίδια η Ελλάδα!

Γ. Γραμματικάκης, ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 10/05/2008

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε σε 90-110 λέξεις.

[Μονάδες 25]

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, σύμφωνα με το κείμενο, τις παρακάτω διαπιστώσεις, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη:

α. Οι εκπομπές και τα αφιερώματα για την προστασία του περιβάλλοντος έχουν ουσιαστικό αποτέλεσμα στη σωτηρία του πλανήτη μας.

β. Η αλλοίωση του ελληνικού περιβάλλοντος είναι συνεχιζόμενη και φαίνεται να συγκαλύπτεται από την ελληνική πολιτεία.

γ. Ο τουρισμός σήμερα έχει το χαρακτήρα της περιήγησης και της αναζήτησης της ψυχής της χώρας.

δ. Ο κύριος παράγοντας της υπονόμευσης του περιβάλλοντος είναι η στόχευση της ποσότητας σε βάρος της ποιότητας.

ε. Ο Έλληνας δείχνει έμπρακτα το ενδιαφέρον του για τον τόπο του.

[Μονάδες 10]

B2. Να εντοπίσετε το είδος της συλλογιστικής πορείας [παραγωγική- επαγωγική] που ακολουθεί ο συγγραφέας στην 6^η παράγραφο του κειμένου («Δεν απέμεινε περιοχή... σε βάρος της ποιότητας.») και να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

[Μονάδες 5]

B3. Να επισημάνετε τον τρόπο ανάπτυξης της 3^{ης} παραγράφου του κειμένου («Υπάρχει άλλωστε... ο υπερπληθυσμός.») και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

[Μονάδες 5]

B4. α) Να γράψετε από ένα συνώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

απαξιώνει (3^{ης}), ευτέλεια (3^{ης}), εστιάσουμε (5^{ης}), καταλυτικό (7^{ης}), ουσιώδης (9^{ης})

[Μονάδες 5]

β) Να γράψετε από ένα αντώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

σταθερή (3^{ης}), ενδιαφέρονται (4^{ης}), γνωστές (5^{ης}), παραδοσιακούς (6^{ης}), διαψεύδει (8^{ης})

[Μονάδες 5]

B5. Οι παρακάτω λέξεις και φράσεις χαρακτηρίζουν ένα επίσημο ύφος λόγου. Να τις αποδώσετε με ύφος πιο ανεπίσημο και οικείο:

δεινά (1^{ης}), υπέρμαχοι (1^{ης}), συνιστώσες (2^{ης}), έπεα πτερόεντα (2^{ης}), αναχώματα (6^{ης})

[Μονάδες 5]

Γ1. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Για το περιοδικό του σχολείου σας ετοιμάζετε ένα αφιέρωμα, με τίτλο «Τουρισμός και Φύση». Σε ένα άρθρο 500- 600 λέξεων παρουσιάζετε τα προβλήματα των μεγαλουπόλεων, που αναγκάζουν τον σύγχρονο άνθρωπο να αναζητήσει στον ελεύθερο χρόνο του διαφυγή στη φύση και αναλύετε τη σπουδαιότητα αυτής της επιλογής του.

[Μονάδες 40]